व्रीडां जग्मुः पुरा याः स्म सखीनामपि योषितः । एकवस्त्राश्च निर्लज्जाः श्वश्रूणां पुरतोऽभवन् ।
परस्परं सुसूक्ष्मेषु शोकेष्वाश्वासयंस्तदा । ताः शोकविह्वला राजन्नवेक्षन्त परस्परं ।
ताभिः परिवृतो राजा रुदन्तीभिः सहस्रशः । निर्ययौ नगराद्दीनस्तूर्णमायोधनं प्रति ।
शिल्पिनो वणिजो वैश्याः सर्व्वे कर्म्मोपजीविनः । ते पार्थिवं पुरस्कृत्य निर्ययुर्नगराद्बहिः । २८५
तासां विक्रोशमानानामार्त्तानां कुरुसङ्क्षये । प्रादुरासीन्महाञ्छब्दो व्यथयन् भुवनान्युत ।
युगान्तकाले सम्प्राप्ते भूतानां दह्यतामिव । अभावः स्यादयं प्राप्त इति भूतानि मेनिरे ।
भृशमुद्विग्नमनसस्ते पौराः कुरुसङ्क्षये । प्राक्रोशन्त महाराज स्वनुरक्तास्तदा भृशं ।
इति श्रीमहाभारते स्त्रीपर्व्वणि जलप्रदानिकपर्व्वणि धृतराष्ट्रगमने दशमोऽध्यायः ॥ १० ॥
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ क्रोशमात्रं ततो गत्वा ददृशुस्तान् महारथान् । शारद्वतं कृपं द्रौणिं कृतवर्म्माणमेव च ।
ते तु दृष्ट्वैव राजानं प्रज्ञाचक्षुषमीश्वरं । अश्रुकण्ठा विनिश्वस्य रुदन्तमिदमब्रुवन् । २९०
सुतस्तव महाराज कृत्वा कर्म्म सुदुष्करं । गतः सानुचरो राजन् शक्रलोकं महीपते ।
दुर्य्योधनबलान्मुक्ता वयमेव त्रयो रथाः । सर्व्वमन्यत् परिक्षीणं सैन्यन्ते भरतर्षभ ।
इत्येवमुक्त्वा राजानं कृपः शारद्वतस्ततः । गान्धारीं पुत्रशोकार्त्तामिदं वचनमब्रवीत् ।
अभीता युध्यमानास्ते घ्नन्तः शत्रुगणान् बहून् । वीरकर्म्माणि कुर्व्वाणाः पुत्रास्ते निधनङ्गताः ।
ध्रुवं सम्प्राप्य लोकांस्ते निर्म्मलान् शस्त्रनिर्ज्जितान् । भासुरं देहमास्थाय विचरन्त्यमरा इव । २९५
न हि कश्चिद्धि शूराणां युध्यमानः पराङ्मुखः । शस्त्रेण निधनं प्राप्तो न च कश्चित् कृताञ्जलिः ।
एवं तां क्षत्रियस्याहुः पुराणाः परमां गतिं । शस्त्रेण निधनं सङ्ख्ये तत्र शोचितुमर्हसि ।
न चापि शत्रवस्तेषामृध्यन्ते राज्ञि पाण्डवाः । शृणु यत्कृतमस्माभिरश्वत्थामपुरोगमैः ।
अधर्म्मेण हतं श्रुत्वा भीमसेनेन ते सुतं । सुप्तं शिविरमाविश्य पाण्डूनां कदनं कृतं ।
पाञ्चाला निहताः सर्व्वे धृष्टद्युम्नपुरोगमाः । द्रुपदस्यात्मजाश्चैव द्रौपदेयाश्च पातिताः । ३००
तथा विशसनं कृत्वा पुत्रशत्रुगणस्य ते । प्रद्रवाम रणे स्थातुं न हि शक्यामहे त्रयः ।
ते हि शूरा महेष्वासा क्षिप्रमेष्यन्ति पाण्डवाः । अमर्षवशमापन्ना वैरं प्रतिजिहीर्षवः ।
ते हतानात्मजान् श्रुत्वा प्रमत्ताः पुरुषर्षभाः । निनीषन्तः पदं शूराः क्षिप्रमेव यशस्विनि ।
तेषान्तु कदनं कृत्वा संस्थातुं नोत्सहामहे । अनुजानीहि नो राज्ञि मा च शोके मनः कृथाः ।
राजंस्त्वमनुजानीहि धैर्य्यमातिष्ठ चोत्तमं । निष्ठान्तं पश्य चापि त्वं क्षात्रं धर्म्मञ्च केवलं । ३०५
इत्येवमुक्त्वा राजानं कृत्वा चाभिप्रदक्षिणं । कृपश्च कृतवर्म्मा च द्रौणपुत्रश्च भारत ।
अवेक्षमाणा राजानं धृतराष्ट्रं मनीषिणं । गङ्गामनु महात्मानस्तूर्णमश्वानचोदयन् ।
अपक्रम्य तु ते राजन् सर्व्व एव महारथाः । आमन्त्र्यान्योन्यमुद्विग्नास्त्रिधा ते प्रययुस्तदा ।
जगाम हास्तिनपुरं कृपः शारद्वतस्तदा । स्वमेव राष्ट्रं हार्द्दिक्यो द्रौणिर्व्यासाश्रमं ययौ ।
एवं ते प्रययुर्व्वीरा वीक्षमाणाः परस्परं । भयार्त्ताः पाण्डुपुत्राणामागस्कृत्वा महात्मनां । ३१०